

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren
29. april 2014

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 150(Alm. del) af 6. februar 2014

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse, hvad det vil betyde, hvis den planlagte varselsperiode på 15 år i indekseringsmekanismen for folkepensionsalderen forkortes til 10 år med effekt fra 2015 samtidig med, at det planlagte løft i efterlønsalder på 1 år i 2022-23 fremrykkes til 2020-21, så efterlønsalderen fortsat kan indekserestse år før folkepensionen? Effekten bedes vist på følgende variable med og uden forslaget, og under forudsætning af, at den forudsatte stigning i levetiden i indekseringsmekanismen fastholdes på 0,6 år henholdsvis nedsættestil nul:

- Efterløns- og folkepensionsalder, 1990-2080
- Forventet antal år med folkepension hhv. med efterløn og folkepension for en 60-årig, 1990-2080
- Antal i beskæftigelse (fuldtid) i forhold til befolkningen, 1990-2080
- Den offentlige saldo og den primære offentlige saldo, 2010-2080
- Hvor meget det er nødvendigt at reducere den offentlige forbrugsvækst i årene 2021-41 i gennemsnit per år for at leve op til kravene i budgetloven om maksimalt underskud på 0,5 pct. af BNP
- Den finanspolitiske holdbarhed?

Svar

Hvis varselsperioden nedsættes fra 15 til 10 år med effekt fra 2015, stiger pensionsalderen til 68 år i 2025. Med de nuværende regler stiger pensionsalderen til 68 år i 2030, jf. figur 1. Derudover stiger efterlønsalderen fra 64 til 65 år i 2022, så efterlønsperioden fortsat er tre år.¹

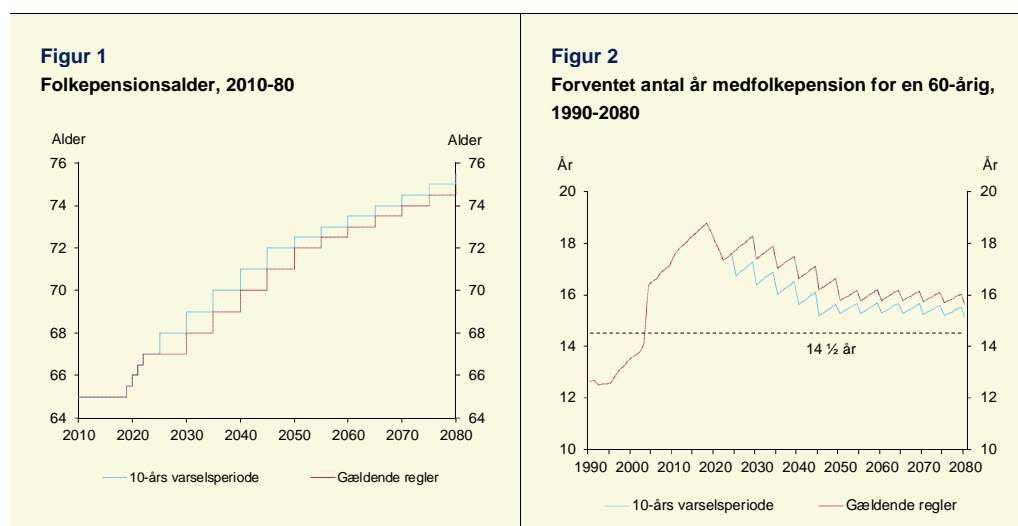
Indekseringsreglen i velfærdsaftalen fra 2006 indebærer, at ændringer i efterlønsalderen – udover de vedtagne diskretionære ændringer - skulle indføres med et varsel på 10 år. Idet der første gang træffes beslutning om levetidsindeksering af tilbagetrækningsaldrene i 2015, var 2025 det første mulige år med indeksering af efterlønsalderen. Med en efterlønsperiode på 5 år indebærer det, at ændringer i folkepensionen

¹ Fremrykningen af stigningen i efterlønsalderen medfører, at personer født i 1957 1. halvår kan få 3 ½ år med efterløn, mens personer født i 2. halvår 1957 og fremefter kan få 3 år med efterløn. Personer født før 1957 har uændret mulighed for efterløn i forhold til tilbagetrækningsaftalen, jf. "Aftaler om reformpakken 2020".

sionsalderen ville træde i kraft med et varsel på 15 år, og at 2030 dermed var det første mulige år med levetidsindeksering af folkepensionsalderen.

Med tilbagetrækningsreformen fra 2011 blev indekseringsmekanismen omlagt, så den formelt knytter sig til folkepensionsalderen, men således at den i øvrigt sikrer den samme indeksering af folkepensionsalderen som i velfærdsaftalen. Folkepensionsalderen ersåledes fra 2027 og frem den samme som med velfærdsaftalen, og 2030 er fortsat det første år med indeksering af folkepensionsalderen².

Tilbagetrækningsreformen fra 2011 ventes at bidrage til, at væsentligt færre vil benytte efterlønsordningen, og at tilbagetrækning dermed i væsentlig højere grad ventes at finde sted fra folkepensionsalderen frem for fra efterlønsalderen. Hermed vil varselsperioden ved ændring af aldersgrænserne for de offentligetilbagetrækningsordninger være 15 år for langt de fleste personer. For personer, der planlægger at gå på efterløn, vil varselsperioden ved ændring af aldersgrænserne være mindst 12 år.

Anm.: I figur 2 ventes pensionsperioden med de gældende regler at være en del længere end 14,5 år, som var sigtepunktet med velfærdsaftalen. Det afspejler to forhold. Dels at levetiden for 60-årige ventes at stige med noget mere end 0,6 år i løbet af varslingsperioden. Dels at aldersgrænserne maksimalt indekseres med et år af gangen hvert 5. år - dermed er det først efter midten af århundredet, at aldersgrænserne og indekseringsmekanismen indhenter den stigning i levetiden, der allerede er indtruffet siden midten af 1990'erne. De to forhold indebærer samlet set, at den gennemsnitlige forventede periode med folkepension skønnes at være ca. 17,4 år frem mod 2050 og ca. 15,6 år i 2080, jf. desuden Finansregulering 2014, s. 404-406.

Beregninger er baseret på befolkningsprognosen fra Danmarks Statistik fra 2013.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Hvis varselsperioden forkortes til 10 år, vil folkepensionsalderen som nævnt blive levetidsindekseret første gang i 2025 i stedet for i 2030. Også med denne

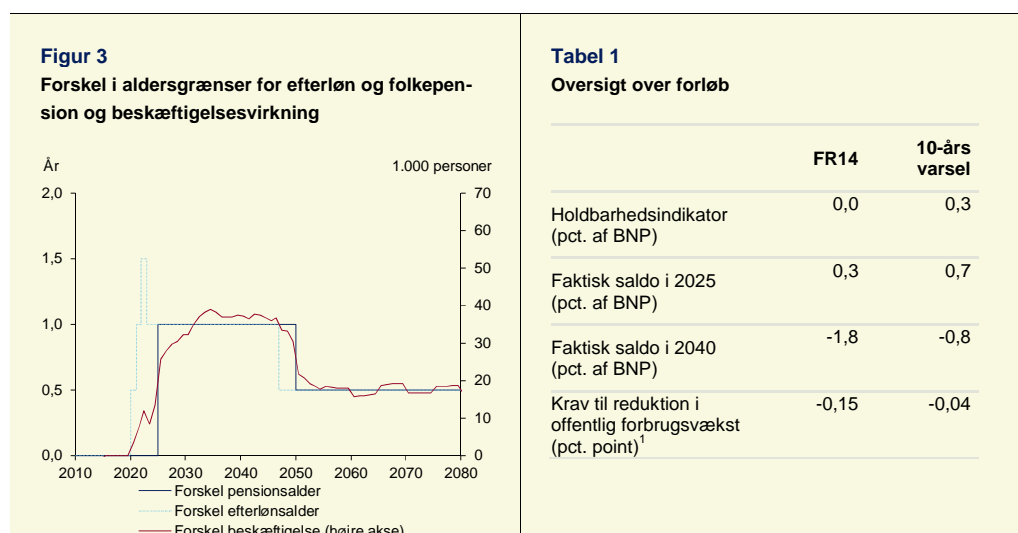
² Den med velfærdsaftalen vedtagne diskretionære forhøjelse af folkepensionsalderen fra 65 til 67 år blev med tilbagetrækningsaftalen fremrykket med 5 år, så forhøjelsen gennemføres gradvist fra 2019 til 2022 i stedet for fra 2024 til 2027. Forhøjelsen af folkepensionsalderen begynder således at træde i kraft ca. 8 år efter vedtagelsen. Samtidig blev forhøjelsen af efterlønsalderen fremrykket fra 2019 til 2014, så den begynder at træde i kraft ca. 3 år efter vedtagelsen.

tidligere ikrafttræden af levetidsindekseringskønnes folkepensionsalderen fortsat stige med et år hvert femte år i perioden 2030-2050 (lige som i forløbet med gældende regler). Folkepensionsalderen vil dermed i perioden 2030-2050 være et år højere end med gældende regler, og den gennemsnitlige forventede pensionsperiode vil være et år lavere, jf. figur 1 og 2.

Fra 2050 og frem vil folkepensionsalderen dog kun være et halvt år højere end i forløbet med gældende regler. Den tidligere ikrafttræden af levetidsindekseringen indebærer således, atstørrelsen af de 5-årige forhøjelser af folkepensionsalderen på længere sigt (i 2050) bliver mindre end med gældende regler.

Beskæftigelse

Forøgelsen af folkepensionsalderen som følge af forslaget skønnes at indebære en forøgelse af beskæftigelsen med ca. 26.000 personer i 2025 og med omkring 15-20.000 personer efter 2060, i forhold til forløbet der lå til grund for Finansreguleringse 2014 (FR14), jf. figur 3.

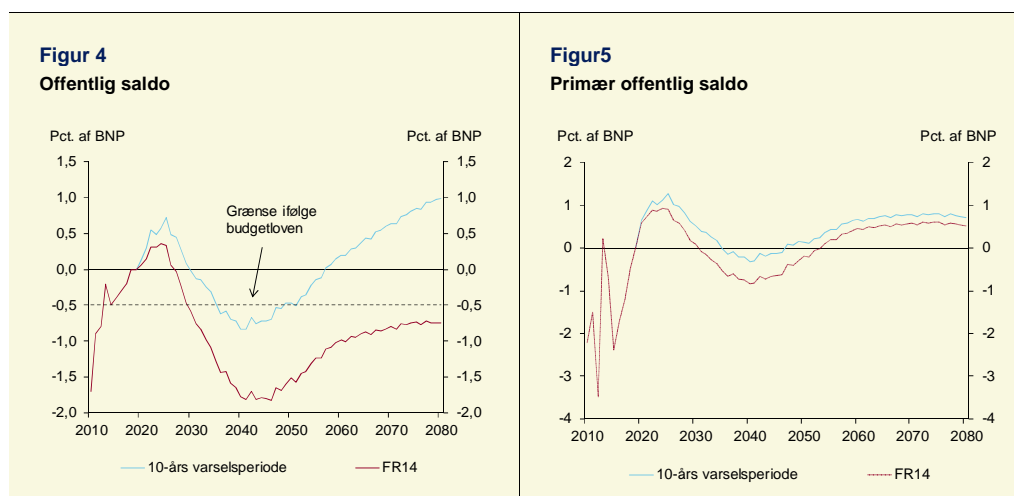
- 1) Nødvendig reduktion i den årlige realvækst i de offentlige forbrugsudgifter i det beregningstekniske forløb i perioden 2021-2041, hvis forløbet skal overholde budgetlovens krav om et underskud på den strukturelle offentlige saldo på maksimal 0,5 pct. af BNP.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Offentlige finanser

Den strukturelle offentlige saldo forbedres varigt som følge af den højere pensionsalder, herunder som følge af lavere offentlig gæld og rentebetalinger på langt sigt, jf. figur 4. Fx skønnes den offentlige saldo i 2040 at blive forbedret med ca. 1 pct. af BNP, svarende til ca. 19 mia. kr. (2014-niveau), i forhold til det forløb, der lå til grund for FR14, jf. tabel 1.

Forbedringen af de offentlige finanser skyldes dels højere skatteindtægter som følge af et højere arbejdsudbud, dels lavere udgifter til folkepension.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Finanspolitisk holdbarhed og offentlig forbrugsvækst

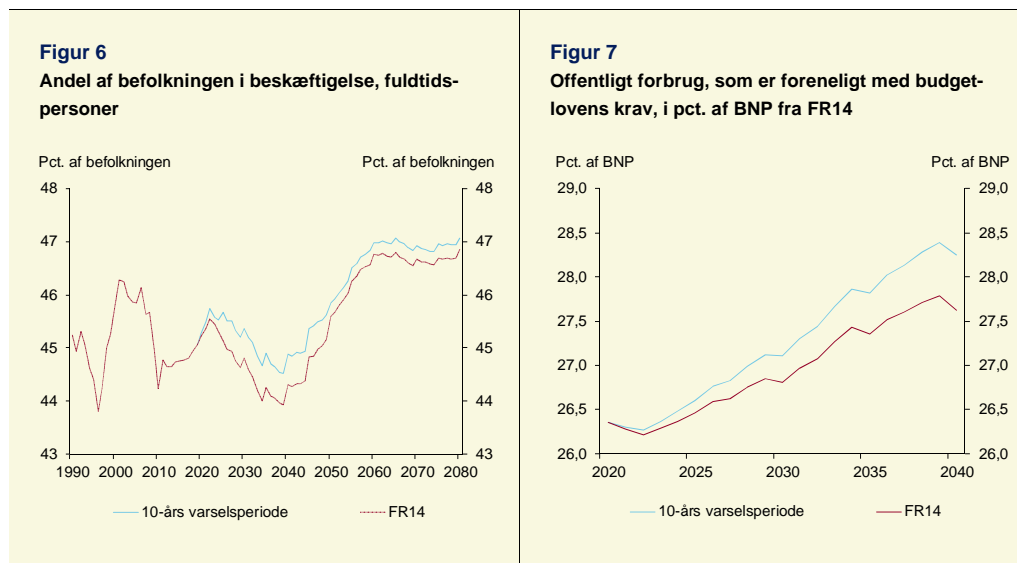
Den strukturelle offentlige saldo ekskl. rentebetalinger (den primære saldo) forbedres ligeledes varigt, jf. figur 5. Samlet set skønnes den finanspolitiske holdbarhedsindikator at blive forbedret med ca. 0,3 pct. af BNP, svarende til ca. 5¼ mia. kr. (2014-niveau), jf. tabel 1. Forbedringen af den finanspolitiske holdbarhed skal ses i lyset af, at en større andel af befolkningen vil være i beskæftigelse med højere pensionsaldrer, jf. figur 6.

I det beregningstekniske forløb i FR14 vokser underskuddet på den offentlige saldo til ca. 1,8 pct. af BNP frem mod 2040, hvilket er ca. 1,3 pct.-point større end det gældende krav i budgetloven om, at underskud på den strukturelle saldo maksimalt må udgøre 0,5 pct. af BNP.³

Underskuddet svarer eksempelvis til, at den årlige realvækst i de offentlige forbrugsudgifter skal nedsættes med ca. 0,15 pct.-point i perioden 2021-2041, for at budgetlovens krav er opfyldt i det beregningstekniske forløb, jf. FR14, s. 420-421. En sådan reduktion i forbrugsvæksten vil indebære en positiv holdbarhedsindikator og dermed rumme mulighed for en højere forbrugsvækst efter 2041 end i det beregningstekniske grundforløb.

I beregningen er underskuddet på den offentlige saldo i 2040 reduceret til ca. 0,8 pct. af BNP. Her vil det kræve en reduktion i den årlige realvækst i de offentlige forbrugsudgifter på ca. 0,04 pct. af BNP i perioden 2021-2041, for at budgetlovens krav er opfyldt i det beregningstekniske forløb, jf. tabel 1.

³ Det beregningstekniske forløb ligger til grund for vurderingen af finanspolitikens holdbarhed. Der er ikke taget stilling til, hvordan og i hvilke perioder, der skal strammes og lempes for at opfylde budgetlovens krav i perioden efter 2020.

Anm. Figur 7 viser det offentlige forbrug, der er foreneligt med budgetlovens krav om et underskud på den offentlige saldo på maksimal 0,5 pct. af BNP. Det offentlige forbrug er målt i pct. af BNP fra forløbet fra FR14, hvor den årlige reale forbrugsvekst nedsættes med 0, 15 pct. point i perioden 2021-2041.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Forskellen i realvæksten i det offentlige forbrug mellem FR14 og forløbet i besvarelsen svarer til, at det offentlige forbrug i 2040 kan være ca. 13 mia. kr. højere (i 2014-niveau), jf. figur 7.

Den forudsatte stigning i levetiden i indekseringsmekanismen sættes til nul
Levetidsindekseringen af folkepensionsalderen sigter på, at den forventede periode med folkepension for hver generation skal svare til 14,5 år, forudsat at levetiden stiger med ca. 0,6 år i løbet af varselsperioden på 15 år⁴.

De 0,6 år er beregnet som den gennemsnitlige stigning i levetiden for 60-årige i løbet af en 10 års periode (beregnet over de foregående hundrede år), svarende til varselsperioden for ændringer i efterlønsalderen i velfærdsaftalen. De 0,6 år er ikke ændret i forbindelse med, at indekseringsreglen er omlagt til at være knyttet til folkepensionsalderen.

Hvis den forudsatte stigning i levetiden på 0,6 år i varslingsperioden sættes til nul, samtidig med at varslingsperioden reduceres til 10 år, ville pensionsalderen efter 2050 være sammenfaldende med pensionsalderen i forløbet til FR14. Hermed vil de offentlige finanser og beskæftigelsen efter 2050 være stort set uændret, i forhold til forløbet der lå til grund for FR14.

⁴ Det forventede antal år med folkepension er opgjort som forskellen mellem den forventede levetid for 60-årige i et givet år og folkepensionsalderen på samme tidspunkt. Det svarer til den anvendte beregningsmetode i lovgivningen. Reelt kan hver generation forvente flere år med folkepension, når pensionsperioden måles med udgangspunkt i restlevetiden opgjort ved folkepensionsalderen.

I perioden 2025-2040 vil pensionsalderen stadig være et år højere som følge af, at folkepensionsalderen indekseres første gang i 2025, og den højere pensionsalder vil have lignende konsekvenser for beskæftigelsen og den offentlige saldo som beskrevet ovenfor.

I perioden 2040-2050 vil pensionsalderen kun være et halvt år højere og effekterne på beskæftigelsen og den offentlige saldo vil væretilsvarende mindre.

Den finanspolitiske holdbarhed skønnes at blive forbedret med ca. 0,1 pct. af BNP, svarende til ca. 2½ mia. kr. (2014-niveau), hvis varslingsperioden forkortes til 10 år, samtidig med at den forudsatte stigning i levetiden i indekseringsmekanismen sættes til nul.

Lad mig til sidst understrege, at det ikke er regeringens politik at ændre reglerne for tilbagetrækning som anført i spørgsmålet. Danmark er foregangsland i forhold til at sikre de offentlige financers langsigtede robusthed via reformer på tilbagetrækningsområdet, og regeringen står ved de indgåede aftaler på området.

Med venlig hilsen

Bjarne Corydon